

Rapport för företag med
statligt ägande för perioden
januari – juni 2002 från
Regeringskansliet

I gruppen företag med statligt ägande ingår både företag med marknadsmässiga krav och företag med särskilda samhällsintressen. Gränsdragningen mellan grupperna är inte alltid självklar. Företag med marknadsmässiga krav kännetecknas av något eller båda av följande kriterier:

- De verkar på en marknad med full konkurrens.
- Ägaren, staten, ställer marknadsmässiga krav på resultat och avkastning baserade på riskprofil. Utvärdering och uppföljning baseras på dessa, samt i vissa fall på särskilt uttryckta ägarkrav.

Företag med särskilda samhällsintressen kännetecknas av något eller flera av följande:

- Ägaren, staten, styr verksamheten på ett påtagligt och direkt sätt.
- De verkar på en marknad med särskilda förbehåll.
- En del av företagen verkar helt eller delvis utan konkurrens, andra är fullt konkurrensutsatta.

Speciella mål sätts, varvid bland annat kraven på avkastning avviker från vad som är gängse i verksamheter som bedrivs helt på marknadsmässiga villkor. Utvärderingen och uppföljningen baseras bland annat på kvalitativa parametrar härledda ur samhällsekonomiska eller sektorpolitiska mål och effektivitets-/resultatkrav. Kraven på t ex kostnadseffektivitet kan vara högt ställda även om andra mål har stor betydelse. Graden av samhällsintresse och ägarens styrning skiljer sig mycket mellan de olika bolagen i denna grupp.

På grund av dessa skillnader mellan företag med marknadsmässiga krav och företag med särskilda samhällsintressen redovisas de i denna rapport branschvis var för sig. Härigenom kan branschjämförelser göras vad gäller företag med marknadsmässiga krav. Vidare kan en mer rättvis utvärdering göras av företag med särskilda samhällsintressen där hänsyn även tas till hur vissa samhällsintressen tas tillvara.

- ▶ Resultatet före skatt för första halvåret 2002 ökade med 17 procent till 12,5 (10,7) miljarder kronor.
- ▶ Omsättningen ökade med 13 procent till 167,3 (147,8) miljarder kronor.
- ▶ Kraftigt förbättrat kassaflöde.
- ▶ Minskade investeringar.
- ▶ Svag utveckling för det noterade innehavet till följd av Telias minskade värde.

Resultatet för företag med statligt ägande¹⁾ för det andra kvartalet 2002 var i nivå med resultatet för motsvarande period föregående år. Resultatet före skatt uppgick till 5,0 (5,2) miljarder kronor. Resultatet för första halvåret 2002 ökade med 17 procent jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 12,5 (10,7) miljarder kronor.

Omsättningen ökade under andra kvartalet med 5 procent till 81,4 (77,8) miljarder kronor. För första halvåret 2002 ökade omsättningen med 13 procent till 167,3 (147,8) miljarder kronor.

Kassaflödet från den löpande verksamheten ökade med 115 procent under första halvåret 2002 och uppgick till 31,2 (14,5) miljarder kronor. Investeringarna fortsatte att minska under andra kvartalet och uppgick till 12,1 (51,5) miljarder kronor. För första halvåret uppgick investeringarna till 39,3 (71,8) miljarder kronor.

Stockholmsbörsen utvecklades mycket svagt under andra kvartalet och Affärsvärldens index sjönk med 21 procent. Det statliga aktieinnehavet utvecklades sämre än index och marknadsvärdet föll med drygt 26 procent under andra kvartalet. Utvecklingen förklaras av Telia vars värde minskade med 30 procent.

FÖRETAG MED STATLIGT ÄGANDE, JANUARI–JUNI 2002

Tabell 1 Översikt	Företag med statligt ägande totalt			Företag med marknadsmässiga krav			Företag med särskilda samhällsintressen		
	jan-jun 2002	jan-jun 2001	Förändring	jan-jun 2002	jan-jun 2001	Förändring	jan-jun 2002	jan-jun 2001	Förändring
Nettoomsättning	167 342	147 825	13%	120 411	103 570	16%	46 931	44 256	6%
Resultat före skatt och minoritetens andel	12 545	10 683	17%	9 965	8 340	19%	2 580	2 343	10%
Bruttoinvesteringar	39 339	71 762	-45%	36 051	67 502	-47%	3 288	4 260	-23%
Kassaflöde från den löpande verksamheten	31 243	14 548	115%	24 608	9 558	157%	6 635	4 990	33%
	30 jun 2002	31 dec 2002		30 jun 2002	31 dec 2001		30 juni 2002	31 dec 2001	
Eget kapital	208 559	207 212	1%	179 652	176 975	2%	28 907	30 238	-4%
Balansomslutning	966 323	976 195	-1%	862 050	867 338	-1%	104 273	108 857	-4%
Anställda	203 347	195 336	4%	146 050	138 289	6%	57 297	57 047	0%

Intrassebolagen inräknas ej i uppgiften för omsättning, kassaflöde och bruttoinvesteringar.

Intrassebolagen inräknas med statens andel av resultat före skatt.

För intrassebolagen beräknas eget kapital som statens andel av det egna kapitalet.

Finansbolagens omsättning redovisas i enlighet med lagen om Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

¹⁾ Se redovisningsprinciper på sid 11.

Företag med marknadsmässiga krav

RESULTAT OCH OMSÄTTNING

Basindustri Företagen inom denna bransch redovisade en ökad omsättning 7 002 (6 766) Mkr det första halvåret. Resultatet före skatt ökade från 142 Mkr till 691 Mkr. Resultatförbättringen beror främst på att AssiDomän konsoliderades i Sveaskog från och med årsskiftet. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 2 procent.

Under första halvåret uppgick rästalsproduktionen i de 64 länder som rapporterar till IISI (International Iron and Steel Institute) till 430 Mt, vilket är 3,9 procent högre än motsvarande period föregående år.

Råjärnsproduktionen som ligger förädlingssteget närmare järnmalmen, var under första halvåret inom EU 5,4 procent lägre än första halvåret föregående år. Produktionen i Sverige var dock 0,7 procent högre och i Finland hela 7,7 procent högre än motsvarande period år 2001, vilket var till fördel för LKAB.

Inom EU finns tecken på att stålkonjunkturen har börjat vända uppåt. Flera stålproducenter rapporterar ökad efterfrågan på stål och prognostiserar i sina halvårsrapporter att efterfrågan ytterligare kommer att öka under det andra halvåret. Marknadsutsikterna är nu något mindre svårbedömda beroende på att prisnivån fastlagts och att konsekvenserna av USAs strafftullar på stål lättare kan överblickas.

LKABs resultat före skatt för andra kvartalet ökade till 102 (38) Mkr och omsättningen var i princip oförändrad jämfört med motsvarande period föregående år. Resultatet före skatt för första halvåret uppgick till 182 (62) Mkr.

NORSCAN lagernivåer har sjunkit stadigt under det första halvåret till 1,3 miljoner ton, vilket bidragit till att massapriset, NBSK, ökade under våren till en nivå på 480 USD/ton. Prisökningen beror även på att dollarn har försvagats samt att det fortfarande finns en osäker-

het i konjunkturutvecklingen, främst beroende på en instabil utveckling av ekonomin i USA, Europa och Japan. Analyserna av skogsindustrin pekar dock alltmer på att botten på skogskonjunkturen är nådd. Nuvarande prisutveckling liknar en traditionell återhämtning av skogskonjunkturen där prishöjningar på tidigt cykliska produkter har genomförts, medan sencykliska produkter fortfarande har det tufft. Massapriset förväntas hamna på en nivå runt 540 USD/ton till årsskiftet enligt ett flertal prognoser.

Pappers- och massaindustrin har påverkats mindre negativt av konjunkturutvecklingen än flera andra branscher vilket har inneburit en fortsatt stabil efterfrågan på massaved. Efterfrågan på timmer har påverkats positivt av en mer balanserad marknad för sågade varor och marknadssituationen för kartongprodukter har även varit god.

Sveaskogs resultat före skatt för andra kvartalet uppgick till 275 (27) Mkr. Omsättningen för andra kvartalet ökade till 2 293 (1 927) Mkr. Samtliga affärsområden förbättrade sina resultat. Även resultatet från fastighetsförsäljningar ökade. Resultatet före skatt för första halvåret uppgick till 506 (70) Mkr.

Industrivaror och tjänster Företagen inom denna bransch redovisade en ökad omsättning men ett något sämre resultat före skatt. Omsättningen för första halvåret uppgick till 1 098 (1 084) Mkr och resultatet före skatt uppgick till 17 (29) Mkr. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 3 procent.

Lernia ökade under andra kvartalet både omsättningen och resultatet. Resultat före skatt uppgick till 7 (1) Mkr. Företaget har under 2001 kraftigt förbättrat resultatet och den positiva utvecklingen fortsatte under första halvåret 2002.

Tabell 2 Omsättning per bransch, Mkr

Bransch	Antal företag	Omsättning apr–jun 02	Omsättning apr–jun 01	Förändring	Omsättning jan–jun 02	Omsättning jan–jun 01	Förändring
Basindustri	3	3 741	3 403	10%	7 002	6 766	3%
Industrivaror och -tjänster	4	563	529	6%	1 098	1 084	1%
Transport	5	9 564	9 283	3%	19 084	18 762	2%
Dagligvaror	1	2 462	1 733	42%	4 399	3 124	41%
Finans	4	3 203	3 986	-20%	6 456	8 083	-20%
Fastighet	6	2 091	1 968	6%	4 164	6 084	-32%
Telekom	2	14 465	14 326	1%	28 463	28 041	2%
Kraft	1	21 300	20 067	6%	49 745	31 626	57%
Samtliga	26	57 389	55 295	4%	120 411	103 570	16%

Intressebolagen inräknas ej i uppgiften för omsättning.

Finansbolagens omsättning redovisas i enlighet med lagen om Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Transport Företagen inom denna bransch redovisade en ökad omsättning 19 084 (18 762) Mkr för det första halvåret. Resultatet före skatt ökade från –1 368 Mkr till 40 Mkr. Resultatförbättringen beror främst på att Posten förbättrade resultatet samt att Swedcarriers förlust minskade. Räntabiliteten på eget kapital var negativt.

Utvecklingen bland flygbolagen i Europa har under första halvåret 2002 präglats av kapacitetsneddragningar efter händelserna hösten 2001. För de europeiska flygbolagen minskade den internationella trafiken med 7,7 procent och kapaciteten med 10,4 procent det första halvåret 2002. Under samma period reducerade SAS-koncernen sin kapacitet med 9,4 procent samtidigt som trafiken ökade med 26,8 procent. Trafikökningen kan huvudsakligen förklaras av förvärven av Braathens och Spanair. Omsättningen för första halvåret uppgick till 31 643 (25 948) Mkr. Ökningen härrör huvudsakligen från förvärven av Braathens och Spanair. Resultatet före skatt för perioden uppgick till –407 (220) Mkr. SAS-koncernens resultat för andra kvartalet utvecklades enligt plan och blev väsentligt bättre än årets första tre månader. Det förbättrade resultatet är bland annat effekten av ett omfattande operativt förändringsarbete samt ett positivt resultat i de förvärvade enheterna Braathens och Spanair.

Under första halvåret 2002 ökade tågresandet med fyra procent jämfört med motsvarande period föregående år. Detta kan huvudsakligen förklaras av en ökning av det långväga resandet. Resandet med X2000 utvecklades mycket positivt och ökade med 10 procent jämfört med motsvarande period föregående år. SJs omsättning för perioden minskade med 16 Mkr och uppgick till 2 817 (2 833) Mkr. Resultatet före skatt uppgick till –78 (–4) Mkr. Försvagningen i lönsamhet beror främst på ökade kostnader för personal, underhåll av fordon och ersättningstrafik. För att komma till rätta med den svaga resultatutvecklingen pågår ett omfattande resultatförbättringsprogram inom hela organisationen. Under det första halvåret har åtgärderna förbättrat resultatet med 116 Mkr.

Green Cargos verksamhet är fortsatt påverkad av den rådande konjunkturen i form av lägre volymer och intäkter än föregående år. Trots viss återhämtning under peri-

odens senare del jämfört med 2001 samt god aktivitet för Green Cargos kunder inom vissa branscher, ser bolaget ännu inga tydliga tecken på någon generell återhämtning men ej heller på ytterligare försämringar. Resultatet före skatt för första halvåret uppgick till –125 (18) Mkr. Huvudorsaken till resultatförsämringen är den generella volymnedgången samt att järnvägsproduktion har en trögrörlig kostnadsmassa.

Den minskning av brevvolymer som kunde märkas redan under 2001 har fortsatt under första halvåret 2002. Minskningen är en följd av ökad användning av elektroniska substitut samt det allmänna konjunkturläget och bedöms fortsätta under resten av 2002. Postens resultat före skatt för första halvåret uppgick till 621 (–291) Mkr. Resultatförbättringen förklaras av att 916 Mkr av tidigare gjorda avsättningar avseende framtida förluster i kassanätet har lösts upp. Omsättningen ökade under perioden med 887 Mkr och uppgick till 11 689 Mkr. Ökningen härrör huvudsakligen från företagsförvärven i slutet av föregående år, prisseffekter samt ny redovisningsprincip.

Dagligvaror V&S Vin och Sprits resultat före skatt för det andra kvartalet ökade till 636 (494) Mkr och omsättningen ökade till 2 462 (1 733) Mkr. Resultatet före skatt för första halvåret uppgick till 1 119 (803) Mkr.

Finans Företagen inom denna bransch redovisar en minskad omsättning och ett försämrat resultat före skatt för första halvåret 2002 jämfört med motsvarande period föregående år. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 2 procent.

SBAB redovisade dock ett förbättrat resultat. Resultatet före skatt uppgick till 335 (255) Mkr, vilket är en förbättring med 31 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Förbättringen är en följd av ökad utlåningsvolym (inklusive värdepapperiserad del), bättre anpassning av prissättningen i relation till utlåningsrisk samt en förskjutning i låneportföljen mot privatmarknad med högre marginaler, vilket resulterat i ett större räntenetto.

Tabell 3 Resultat före skatt och nettomarginal per bransch, Mkr

Bransch	Antal företag	Resultat före skatt apr–jun 02	Resultat före skatt apr–jun 01	Resultat före skatt jan–jun 02	Resultat före skatt jan–jun 01	Nettomarginal, jan–jun 02
Basindustri	3	391	88	691	142	10%
Industrivaror och -tjänster	4	1	11	17	29	2%
Transport	6	348	–761	40	–1 368	1%
Dagligvaror	1	636	494	1 119	803	25%
Finans	4	354	367	734	745	11%
Fastighet	6	464	1 759	883	2 213	21%
Telekom	2	–82	896	467	1 420	2%
Kraft	1	1 570	1 542	6 014	4 356	12%
Samtliga	27	3 682	4 396	9 965	8 340	8%

Intrassebolagen inräknas med statens andel av resultat före skatt. Intrassebolagen har ej medräknats i nettomarginalen.

Fastighet Företagen inom denna bransch redovisade en minskad omsättning om 4 164 (6 084) Mkr för första halvåret 2002. Resultatet före skatt minskade från 2 213 Mkr till 883 Mkr. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 3 procent.

Utbudet av lediga lokaler fortsätter öka på lokalhyresmarknaden. En tydlig trend är att företag uppgraderar sig och flyttar till nyare, mer ändamålsenliga lokaler. Toppphyror för kontor i Stockholm har sjunkit till 4 500–5 000 kr/kvm. Hyresnivåerna i Göteborg och Malmö är förhållandevis stabila. I Göteborg tecknas topphyror på nivån 2 300–2 400 kr/kvm och i Malmö på 1 900–2 000 kr/kvm. På fastighetsmarknaden har främst utländska investerare varit aktiva. De största affärerna var NCCs försäljning av fastigheter till Whitehall Funds/Goldman Sachs och ABBs försäljning av fastigheter till London & Regional Properties.

Vasakronan redovisade för andra kvartalet 2002 ett resultat före skatt som uppgick till 179 (1 446) Mkr. Resultatet före skatt exklusive fastighetsförsäljning och lösen av räntekostnader uppgick under andra kvartalet 2002 till 182 (168) Mkr. Hyresintäkterna för andra kvartalet 2002 uppgick till 724 (699) Mkr. Hyresökningen i om- och nytecknade kontrakt var 43 (60) procent. Den ekonomiska vakansgraden ökade till 6 (4) procent.

Telekom Företagen inom denna bransch redovisade en ökad omsättning under första halvåret om 28 463 (28 041) Mkr. Resultatet före skatt minskade från 1 420 Mkr till 467 Mkr. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 0 procent.

Telias resultat före skatt för det andra kvartalet 2002 uppgick till –78 (909) Mkr. Resultatet för första halvåret uppgick till 457 (1 411) Mkr. Kostnader för rationaliseringsåtgärder uppgående till 482 Mkr påverkade resultatet. Bruttomarginalen för jämförbara enheter ökade till 25 (21) procent. Telias nettoomsättning ökade under andra kvartalet med 1 procent till 14 346 Mkr. Både omsättning och resultat påverkades av att verksamhet avyttrades som ett led i renodling av koncernen. Telia redovisade en positiv underliggande resultatutveckling. I det som Telia definierat som kärnverksamhet ökade

omsättningen under andra kvartalet med 6 procent. Resultatutvecklingen i den internationella carrierverksamheten är inte tillfredsställande trots en ökad ordergång. Telia genomför en genomgripande översyn av carrierverksamheten i syfte att klarlägga hur positivt kassaflöde snabbast möjligt skall kunna uppnås.

Svenska Rymdaktiebolaget redovisar en svag resultatförbättring före skatt för första halvåret 10 (9) Mkr.

Kraft Vattenfall redovisade en ökad omsättning under första halvåret om 49 745 (31 626) Mkr. Resultatet före skatt uppgick till 6 014 (4 356) Mkr. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 9 procent.

Vattenfalls resultat före skatt ökade under andra kvartalet och uppgick till 1 570 (1 542) Mkr, vilket är en ökning med 2 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Omsättningen ökade med 6 procent under andra kvartalet till 21 300 (20 067) Mkr.

Elpriserna på den nordiska elbörsen har under det första halvåret varit ca 20 procent lägre än motsvarande period föregående år. Det lägre elpriset beror på mild väder, större nederbörd än normalt och därmed en god tillrinning i magasinen. Räknat som ett genomsnitt för halvåret blev spotpriset (Sverige) 17,8 öre per kWh mot fjolårets snitt på 22,1 öre per kWh.

På den tyska marknaden har elpriserna under det första halvåret legat på samma nivå eller något högre nivå jämfört med föregående år. Medelspotpriset på den tyska elbörsen EEX (European Energy Exchange) blev 22,1 Euro per MWh för det första halvåret mot fjolårets snitt på 22,0 Euro per MWh. Värmepreiserna i Sverige har ökat medan de i Tyskland i stort sett har varit oförändrade.

INVESTERINGAR

Bruttoinvesteringarna har under andra kvartalet 2002 för företag med marknadsmässiga krav minskat kraftigt jämfört med motsvarande period föregående år. Bruttoinvesteringarna uppgick till 10 287 Mkr att jämföras med 49 270 Mkr föregående år. För första halvåret uppgick investeringarna till 36,1 (67,5) miljarder kronor.

Tabell 4 Bruttoinvesteringar och investeringskvot, Mkr

Bransch	Antal företag	Investeringar		Investeringskvot jan–jun 02	Investeringskvot jan–jun 01	Investeringar jan–jun 02	Investeringar apr–jun 02	Investeringar apr–jun 01	Investeringskvot apr–jun 02	Investeringskvot apr–jun 01
		jan–jun 02	jan–jun 01							
Basindustri	3	460	511	7%	7%	286	268	8%	8%	
Industrivaror och -tjänster	4	8	25	1%	1%	10	39	2%	7%	
Transport	5	1 384	8 764	7%	7%	718	668	8%	7%	
Dagligvaror	1	829	8 267	19%	19%	694	8 191	28%	473%	
Finans	4	10	10	0%	0%	6	6	0%	0%	
Fastighet	6	1 721	6 580	41%	41%	910	5 515	44%	280%	
Telekom	2	4 699	9 626	17%	17%	2 643	5 957	18%	42%	
Kraft	1	26 940	33 719	54%	54%	5 020	28 626	24%	143%	
Samtliga	26	36 051	67 502	30%	30%	10 287	49 270	18%	89%	

Intressebolagen inräknas ej i uppgiften för investeringar.

Finansbolagens omsättning redovisas i enlighet med lagen om Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Minskningen kan till viss del förklaras av Vattenfalls stora investeringar första halvåret 2001 som uppgick till 28 626 Mkr att jämföras med årets 5 020 Mkr. Vasakronan och Telia är andra företag som minskat sina investeringar andra kvartalet 2002 jämfört med motsvarande period föregående år. Vasakronans bruttoinvesteringar andra kvartalet 2002 uppgick till 191 Mkr att jämföras med 4 809 Mkr föregående år. Telia mer än halverade sina bruttoinvesteringar andra kvartalet 2002 till 2 637 Mkr jämfört med motsvarande period föregående år.

KASSAFLÖDE

Kassaflödet från den löpande verksamheten har kraftigt förbättrats under första halvåret 2002 jämfört med motsvarande period föregående år från 9 558 till 24 608 Mkr. Förbättringen förklaras bland annat av SBAB som förbättrade sitt kassaflöde från -4 803 till 6 215 Mkr. Posten förbättrade sitt kassaflöde från den löpande verksamheten med 1 097 Mkr till 830 Mkr. Telia och Vattenfall förbättrade sitt kassaflöde från den löpande verksamheten med 67 respektive 48 procent till 4 701 respektive 10 324 Mkr.

VIKTIGA HÄNDELSER

EU godkände den 10 juli Telias samgående med Sonera. Godkännandet bygger på att Telia och Sonera gjort vissa åtaganden. Bland annat har Telia åtagit sig att avyttra mobilverksamheten, butiksrörelsen och den trådlösa LAN-verksamheten i Finland samt kabel-tv-verksamheten ComHem i Sverige. Vidare har det sammanslagna bolaget åtagit sig att för andra telekomoperatörer i Sverige och Finland göra sina reglerade fasta och mobila nätgrossistprodukter i de båda länderna samt internationell GSM-roamng i Sverige och Finland tillgängliga på icke diskriminerande villkor, dvs på motsvarande villkor som tillämpas internt i det sammanslagna bolaget, Scanova.

Den 18 april avyttrade Telia sin 40-procentiga ägarandel i Comsource UnLtd till den holländska teleoperatören KPN, som sedan tidigare ägde resterande aktier.

Den 1 juli avyttrade Telia sitt resterande 9-procentiga innehav i Orbiantgruppen till Flextronics för 106 Mkr.

Vattenfall träffade under andra kvartalet en överenskommelse med Hamburgs stad om övertagande av dess ägarandel i Hamburgische Electricitäts-Werke AG (HEW), motsvarande 25,1 procent av aktierna. Staden Hamburg garanterar sitt medgivande till omstruktureringsåtgärder vid uppbyggnaden av Vattenfall Europé AG, mot att vissa verksamheter blir kvar i Hamburg.

Vattenfalls ägarandel i polska Electrocieplownie Warszawskie (EW) ökade från 55 till 68,9 procent genom köp av aktier från personalen. Vattenfall har sålt sin ägarandel i det norska kraftföretaget Hafslund ASA, motsvarande 5,8 procent av rösterna, till Sydkraft. I Danmark har Vattenfall sålt sin ägarandel i NESA, 11,5 procent, till DONG. Försäljningen resulterade i en reavinst på 431 Mkr.

Vasakronan förvärvade i maj mark för 15 Mkr vid Infra-City utanför Stockholm av Sollentuna kommun.

Riksdagen har höjt anslagen till 400 Mkr för Postens tillhandahållande av kassaservice. EU-kommissionen har funnit att denna statliga ersättning är förenlig med EUs regler för statsstöd.

Sveaskog träffade i juni avtal med Kinnevik om förvärv av cirka 200 000 ha produktiv skogsmark, samt sågverksrörelsen inom Korsnäs. Efter godkännande av Konkursverket har tillträde skett den 27 augusti.

Vasallen har per den 1 juli 2002 förvärvat ytterligare två fd försvarsanläggningar av Fortifikationsverket i enlighet med Försvarsbeslut 2000 som antogs av regeringen i november 1999. Vasallen kommer att utveckla och förädla fastigheterna, på kommersiella villkor, i två nya dotterbolag.

V&S Vin & Sprit Absolut Vodka blev nyligen rankat som världens starkaste varumärke av det amerikanska affärsmagasinet Forbes.

Tabell 5 Kassaflöde, eget kapital samt balansomslutning, Mkr

Bransch	Antal företag	Kassaflöde från löpande verksamhet jan-jun 02	Kassaflöde från löpande verksamhet jan-jun 01	Eget kapital 30 jun 02	Eget kapital 31dec 01	Balansomslutning 30 jun 02	Balansomslutning 31 dec 01	Soliditet 30 jun 02	Räntabilitet på eget kapital 1 jan-30 jun 02
Basindustri	3	1 088	358	21 008	20 736	38 145	43 589	55%	2%
Industrivaror och -tjänster	4	-15	-6	499	484	998	968	41%	3%
Transport	6	974	-970	9 887	10 115	39 672	42 286	25%	neg
Dagligvaror	1	886	482	5 273	3 705	15 570	15 040	34%	u.s
Finans	4	4 919	-5 435	21 868	21 900	296 489	315 000	7%	2%
Fastighet	6	1 699	5 348	19 536	19 910	62 800	62 394	31%	3%
Telekom	2	4 733	2 798	60 389	60 546	120 127	129 018	50%	0%
Kraft	1	10 324	6 983	41 192	39 578	288 249	259 043	22%	9%
Samtliga	27	24 608	9 558	179 652	176 975	862 050	867 338		

Intrassebolagen inräknas ej i uppgiften för kassaflöde.

För intrassebolagen inräknas såväl eget kapital som balansomslutning som statens andel av det egna kapitalet.

Företag med särskilda samhällsintressen

RESULTAT OCH OMSÄTTNING

Företag med särskilda samhällsintressen redovisade för första halvåret 2002 ett resultat före skatt som uppgick till 2 580 (2 343) Mkr. Resultatförbättringen kan förklaras av Luftfartsverkets, Svensk Bilprovning, Apotekets, Svenska Spels och Venantius förbättrade resultat. Omsättningen ökade under andra kvartalet jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 24 019 (22 521) Mkr.

Industrivaror och -tjänster Företagen inom denna bransch redovisade ett något bättre resultat före skatt för första halvåret 2002 jämfört med motsvarande period föregående år. Resultat före skatt uppgick till -76 (-126) Mkr. Samhall förbättrade sitt resultat före skatt med 95 Mkr till -3 Mkr jämfört med motsvarande period föregående år.

Transport Den svenska flygmarknaden utvecklades fortsatt svagt under årets första sex månader. Totala antalet ankommande och avresande passagerare i linjefart och chartertrafik minskade med 12 procent till 13,9 miljoner. Totala antalet landningar minskade med 10 procent till 163 000.

Den trafikstarkaste utrikessträckan var Stockholm–Köpenhamn med 602 000 passagerare, där en stor del av passagerarna flyger vidare utrikes från Köpenhamn. Den trafikstarkaste inrikessträckan var konkurrensutsatta Stockholm–Göteborg med 604 000 passagerare.

Infrastrukturintäkterna ökade med 10 Mkr till 1 712 Mkr under första halvåret 2002. Även de kommersiella intäkterna har stor betydelse för Luftfartsverkets resultat, vilka utgjorde 32 procent av Luftfartsverkets verksamhet under perioden. Luftfartsverkets resultat före skatt för andra kvartalet 2002 uppgick till 144 (93) Mkr. Resultatet före skatt för första halvåret uppgick till 111

(305) Mkr. Resultatet har påverkats av positiva engångsposter på över 50 Mkr.

2001 minskade sjötrafiken som en följd av det försämrade konjunkturläget vilket påverkade trafikintäkterna negativt med cirka 31 Mkr jämfört med år 2000. Sjöfartsverket redovisade ett resultat före skatt för det andra kvartalet 2002 om -16 (-39). Efter första halvåret 2002 kan en återhämtning av trafiken konstateras.

Sällanköpsvaror och -tjänster Företagen inom denna bransch förbättrade resultatet före skatt och ökade omsättningen första halvåret 2002 jämfört med motsvarande period föregående år. Svensk Bilprovning förbättrade resultatet med 55 Mkr och redovisade ett resultat före skatt på 4 (-51) Mkr för första halvåret. Omsättningen ökade till 700 (620) Mkr.

Dagligvaror Apoteket redovisade för första halvåret ett resultat före skatt på 8 (-96) Mkr. Omsättningen ökade under samma period till 16 012 (14 961) Mkr.

Systembolagets omsättning steg till 8 898 (8 411) Mkr under första halvåret. Bolaget redovisade ett resultat före skatt på 96 (150) Mkr. Resultatförändringen jämfört med föregående år är huvudsakligen en följd av ändrade rutiner för periodisering av kostnaderna över året.

Svenska Spel ökade resultatet med knappt 12 procent under andra kvartalet 2002 jämfört med motsvarande period föregående år. Resultatet före skatt uppgick till 931 (834) Mkr. Omsättningen ökade med 650 Mkr till 4 271 Mkr. Samtliga verksamhetsområden ökade omsättningen. Värdeautomatspelen Jack Vegas och Miss Vegas ökade sin omsättning med 37,4 procent under första halvåret 2002 jämfört med motsvarande period föregående år och är därmed Sveriges största spel.

Tabell 6 Omsättning och resultat före skatt per bransch, Mkr

Bransch	Antal företag	Omsättning apr–jun 02	Omsättning apr–jun 01	Omsättning jan–jun 02	Omsättning jan–jun 01	Resultat före skatt apr–jun 02	Resultat före skatt apr–jun 01	Resultat före skatt jan–jun 02	Resultat före skatt jan–jun 01
Industrivaror och -tjänster	5	2 714	2 789	5 378	5 578	-68	-85	-76	-126
Transport	3	1 772	1 653	3 447	3 411	128	54	171	339
Sällanköpsvaror och -tjänster	4	566	512	1 078	984	11	-42	-3	-56
Dagligvaror	3	17 271	15 902	33 684	31 005	1 032	835	2 132	1 873
Finans	3	315	357	626	690	181	46	396	249
Transport-fastighet	3	263	226	463	390	-60	-66	-222	-226
Telekom	1	430	410	831	800	-59	-44	-124	-89
Kraft	1	688	672	1 425	1 398	107	113	305	379
Samtliga	23	24 019	22 521	46 931	44 256	1 272	811	2 580	2 343

Överskottet från värdeautomaterna går till föreningslivets ungdomsverksamhet.

Finans Venantius resultat före skatt ökade under andra kvartalet med 135 Mkr till 175 Mkr jämfört med motsvarande period föregående år. Omsättningen minskade under andra kvartalet till 277 (349) Mkr. Resultatet före skatt för första halvåret uppgick till 393 (232) Mkr.

Telekom Teracom redovisade en förlust före skatt på –124 (–89) Mkr för första halvåret 2002. Dotterbolaget Boxer, som säljer abonnemang för det digitala marknätet, bidrog negativt till resultatet men förlusttakten minskade under perioden. Under första halvåret 2002 ökade koncernens omsättning med cirka 4 procent till 831 Mkr jämfört med motsvarande period föregående år. Intäktsökningen förklaras av ökade digital-tv-intäkter samt en fortsatt positiv utveckling inom data- och telekommunikation. Teracoms åtgärdsprogram spås ha en positiv resultat effekt redan under år 2002 men beräknas ge full effekt först år 2004. Inklusiv resultat effekterna av de avyttringar av tillgångar som Teracom planerar under år 2002 beräknas årets resultat före skatt uppgå till 100 Mkr.

Kraft Svenska Kraftnät redovisade ett resultat före skatt på 305 (379) Mkr för första halvåret 2002. Driftsäkerheten på stamnätet har varit god. Stamnätets uppbyggnad och utformning har klarat de omfattande åskväder som drabbat olika delar av landet. Endast 21 MWh, vilket motsvarar den normala elkonsumtionen i ett enfamiljshus, kunde ej levereras på grund av fel i stamnätet.

KASSAFLÖDE

Kassaflödet från den löpande verksamheten ökade med 33 procent under första halvåret 2002 jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 6 635 (4 990) Mkr. Det förbättrade kassaflödet förklaras främst av Apotekets och Luftfartsverkets förbättrade kassaflöde. Apoteket förbättrade under första halvåret 2002 kassaflödet från den löpande verksamheten med 1 118 Mkr

jämfört med motsvarande period föregående år. Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 477 (–641) Mkr. Luftfartsverkets kassaflöde från den löpande verksamheten ökade under första halvåret 2002 jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 444 (–36) Mkr.

INVESTERINGAR

Bruttoinvesteringarna minskade från 4 260 Mkr till 3 288 Mkr under första halvåret 2002. Minskningen förklaras främst av att Luftfartsverket minskat sina investeringar med 890 Mkr jämfört med motsvarande period förra året. Även Teracom och Samhall har minskat sina investeringar.

VIKTIGA HÄNDELSE

Svenska kraftnät och de fyra övriga systemansvariga nätföretagen i Norden beslöt den 1 juli om utvidgat ägande i det nybildade Nord Pool Spot AS. I fortsättningen kommer alla de systemansvariga i nätföretagen i Norden samt Nord Pool ASA – den nordiska elbörsen – att vara delägare i det nya bolaget.

Svensk Bilprovning har avvecklat verksamheten i Bilprovningen International AB. Vidare har aktierna i Motor-testcenter MTC AB sålts till det österrikiska företaget AVL List GmbH.

Svenska Spel Sveriges tredje internationella kasino invigdes i Göteborg den 30 augusti.

Tabell 7 Investeringar, investeringskvot och kassaflöde, Mkr

Bransch	Antal företag	Investeringar jan–jun 02	Investeringar jan–jun 01	Investeringskvot jan–jun 02	Investeringskvot jan–jun 01	Investeringar apr–jun 02	Investeringar apr–jun 01	Investeringskvot apr–jun 02	Investeringskvot apr–jun 01	Kassaflöde från löpande verksamhet, jan–jun 02	Kassaflöde från löpande verksamhet, jan–jun 01
										51	–61
Industrivaror och -tjänster	5	81	137	2%	2%	48	60	2%	2%	51	–61
Transport	3	912	1 798	26%	53%	462	824	26%	50%	509	28
Sallanköpsvaror och -tjänster	4	92	27	9%	3%	78	16	14%	3%	18	32
Dagligvaror	3	351	307	1%	1%	176	114	1%	1%	4 308	3 190
Finans	3	78	79	12%	11%	1	2	0%	1%	1 176	1 174
Transport-fastighet	3	1 436	1 261	310%	323%	867	714	330%	316%	–50	40
Telekom	1	81	466	10%	58%	46	378	11%	92%	7	–13
Kraft	1	257	185	18%	13%	87	135	13%	20%	617	600
Samtliga	23	3 288	4 260	7%	10%	1 765	2 243			6 635	4 990

DET STATLIGA AKTIEINNEHAVET

Stockholmsbörsen inledde året svagt och Affärsvärldens generalindex sjönk under första kvartalet med 3 procent. Under andra kvartalet accelererade nedgången och Affärsvärldens generalindex sjönk med 21 procent. Nedgången leddes av bolag inom IT och Telekom. Till exempel sjönk Ericssons aktiekurs med 75 procent under första halvåret 2002.

Det statliga aktieinnehavet utvecklades sämre än index och värdet föll med drygt 26 procent under andra kvartalet. Värdet på det statliga aktieinnehavet uppgick till drygt 84 miljarder kronor den 28 juni 2002, vilket gjorde staten till den största ägaren på Stockholmsbörsen.

Den svaga utvecklingen på det statliga aktieinnehavet beror främst på Telias aktiekurs som under andra kvartalet sjönk med drygt 30 procent. Handelsbankens vägda index för elva tidigare europeiska telefonmonopol sjönk med 33 procent under samma period.

Från årsskiftet till den 6 september 2002 har Affärsvärldens generalindex minskat med 35 procent. Marknadsvärdet på det statliga aktieinnehavet sjönk med 37 procent under motsvarande period.

FÖRÄNDRINGAR I FÖRETAGSLEDNINGAR OCH STYRELSER

Lernia AB Tomas Eneroth ny styrelseordförande efter Bo Dockered. Sven-Runo Bergkvist och Annika Lundius är nya styrelseledamöter.

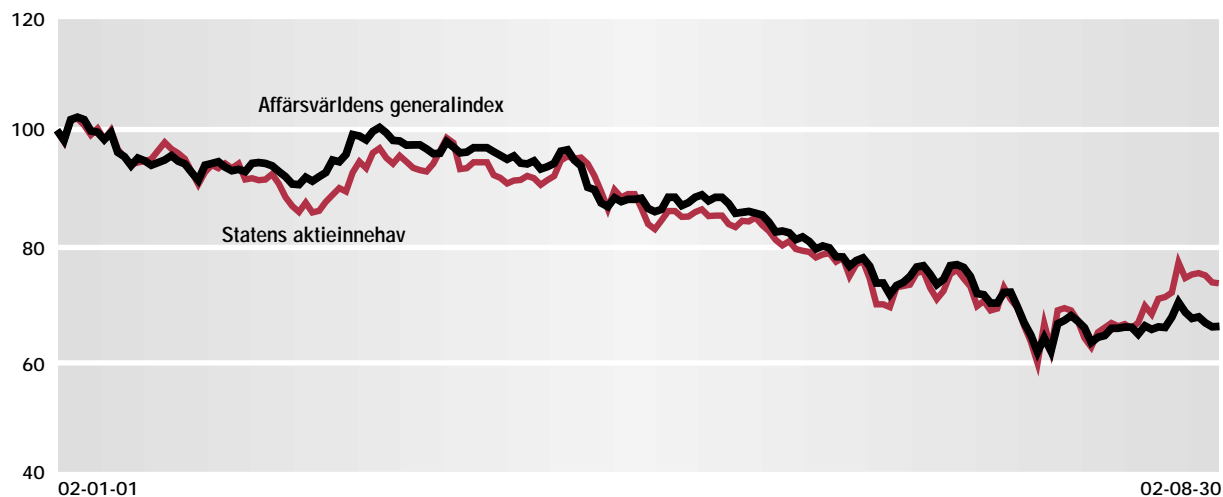
AB Bostadsgaranti Nils Dexe ny ordförande efter Stig Brink.

SweRoad AB Susanne Lindh efterträdde Britt-Marie Utterström som styrelseledamot.

Luffartsverket Göte Bernhardsson ny styrelseordförande efter Ulf Adelson.

Nordea Lars G Nordström efterträdde Thorleif Krarup som koncernchef.

Diagram 1 Kursutveckling på det statliga aktieinnehavet jämfört med AFGX

Källa: Carnegie

Tabell 8 Marknadsvärdet för det statliga börsinnehavet 2000–2002, Mkr

Företag	Ägarandel	6 sept 02	6 sept 02	28 juni 02	28 mars 02	28 dec 01	28 sep 01	29 juni 01	30 mars 01	29 dec 00
Celtica AB	38,5 %	84	84	89	90	80	75	80	80	62
Nordea AB	18,2 %	22 981	22 981	27 101	31 979	30 082	28 185	33 605	34 147	38 754
OM AB	9,5 %	320	320	552	1 011	1 103	604	1 103	1 479	1 862
SAS	21,4 %	2 291	2 291	2 238	2 697	2 397	1 939	3 578	3 349	3 173
Telia AB	70,6 %	57 403	57 403	54 226	77 950	98 920	97 861	116 501	121 796	102 733
Totalt		83 079	83 079	84 206	113 727	132 582	128 664	154 867	160 851	146 584
Totalt exkl. Telia		25 676	25 676	29 980	35 777	33 662	30 803	38 366	39 055	43 852

EKONOMISK INFORMATION

- » Kvartalsrapport för det tredje kvartalet 2002 publiceras den 25 november 2002.
- » Bokslutskommuniké 2002 publiceras i mars 2003.
- » Verksamhetsberättelse för 2002 publiceras i maj 2003.

REDOVISNINGSPRINCIPER

Rapporten omfattar 50 av 53 företag med statligt ägande, exklusive avvecklingsbolag och bolag där staten har en ägarandel som understiger 20 procent (OM AB, Nordea AB, Sydkraft SAKAB och SIS Miljömärkning AB). Vidare ingår inte holdingbolaget Civitas Holding AB, men väl dess dotterbolag Vasakronan AB. Intressebolag, med en ägarandel överstigande 20 procent, har medräknats efter ägarandel vad gäller resultat.

Följande bolag har inte rapporterat in siffror och ingår således inte i rapporten; Norrland Center AB, AB Svenska Miljöstyrningsrådet, Voksenåsen A/S.

För fastighetsbolag har hyresintäkterna betraktats som omsättning. För finansbolagen definieras omsättningen som summan av räntenetto, provisioner och andra intäkter netto.

För verksamhet med anslag ingår detta i omsättningen, det gäller till exempel Samhalls merkostnadsersättning och anslagen till Kungliga Operan och Kungliga Dramatiska Teatern AB. Svenska Spel är skattebefriat.

Definitioner

Resultat före skatt	anges före minoritetens andel.
Nettomarginalen	visar hur stor del av omsättningen som blivit över sedan alla kostnader exklusive skatt är täckta – resultat före skatt och minoritetens andel i relation till omsättningen.
Investeringskvot	bruttoinvesteringar i relation till omsättningen.
Soliditet	eget kapital inklusive minoritetens andel i förhållande till balansomslutning.
NBSK	Northern Bleached Softwood Kraft – pris marknadsmassa
Norscan lagren	nordiska och nordamerikanska massaproducenternas lager av kemisk massa
Räntabilitet på eget kapital	resultat efter skatt i relation till genomsnittligt eget kapital

PUBLICERAT DEN 10 SEPTEMBER 2002

Produktion: n3prenör

Design: NaucLér

Tryck: Halls offset

Staten är den största företagsägaren i Sverige. I den statliga företagsfären är cirka 200 000 personer anställda. Värdena är mycket stora och i sfären ingår några av Sveriges största företag. Staten har därför ett stort ansvar att vara en aktiv och professionell ägare. Det övergripande målet för regeringen är att företagen skall skapa värde och i förekommande fall se till att de uttryckta samhällsintressena infrias. Kvartalsrapporterna är ett instrument för att öka genomlysningen av företag med statligt ägande.

Tidigare rapporter och verksamhetsberättelser finns att läsa på:
www.naring.regeringen.se/fragor/statliga_foretag

Also available in English on:
www.naring.regeringen.se/inenglish/areas_of/state_owned/index.htm

REGERINGSKANSLIET

Näringsdepartementet

103 33 Stockholm

www.naring.regeringen.se